

GBB trekt aan de bel: Groningen al jaren in de problemen door gaswinning én falend beleid

Negen jaar geleden, op 16 augustus 2012, beefde de aarde in en rond Huizinge in Groningen. Veel bewoners zijn sindsdien niet alleen de dupe geworden van de aardbevingen maar evenzeer van een volledig tekortschietend beleid om de problemen op te lossen. Al in februari 2013 achtte de toenmalige minister van Economische Zaken, Henk Kamp, het noodzakelijk om woningen te versterken. Na bijna 9 (!) jaar is echter nog geen 8% van de 26.844 huizen in de versterkingsoperatie daadwerkelijk versterkt.

Landelijke verslapt de aandacht voor het probleem in Groningen. Kennelijk denkt men dat nu de gaskraan dichtgaat en de schadeafhandeling en versterking zijn ondergebracht bij het rijk, alles goed komt. Niets is minder waar. Daarom vraagt de GBB landelijk aandacht voor de problematiek in Groningen. Dit doet zij middels een paginagrote advertentie in drie grote dagbladen (AD, Volkskrant, Trouw).

De problemen in Groningen duren onverminderd voort. Zo is volgens deskundigen het risico op zwaardere bevingen niet verdwenen, ook al gaat de gaskraan dicht. Het is daarom cruciaal dat zwakke huizen snel worden versterkt. De versterkingsoperatie komt echter niet op gang. De aanpak is ontzettend complex: de regie is over teveel partijen verdeeld. Ook wordt er te weinig bouwcapaciteit benut. Een groot aantal mensen zal in het huidige tempo van versterken 10 tot 20 jaar moeten wachten tot zij aan beurt is. Burgers en burgerbelangenorganisaties worden door de uitvoeringsinstanties slecht geïnformeerd en veelal genegeerd.

Het 'wettelijk bewijsvermoeden' is ingevoerd om de rechten van Groningers te versterken: alle schade waarvoor geen andere oorzaak kan worden vastgesteld, moet vergoed worden als zijnde aardbevingsschade. Het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) vaardigt op dit moment echter richtlijnen uit die de toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden beperkt. Een groeiend aantal bewoners – murw geworden – meldt schade niet meer.

Bewoners krijgen bij schadeafhandeling en versterking te maken met een reeks van professionals: schade-experts, zaakbegeleiders van het IMG, eventuele bezwaar-commissies, bewonersbegeleiders van het NCG, ingenieurs, bouwkundigen, projectleiders, externe adviseurs en tenslotte de aannemers bij schade en versterking. Veel bewoners worden psychisch zwaar belast en krijgen te maken met gezondheidsklachten, zo blijkt uit onderzoek. Er is momenteel geen structurele ondersteuning voor deze bewoners.

Groningers zijn door onverantwoorde gaswinning onder hun huizen en door een daaropvolgend falend overheidsbeleid tot slachtoffer *gemaakt*. Wij eisen daarom van het rijk volledige genoegdoening. Wij eisen dat er minder wordt *gerekend* en meer wordt *gedaan* om de problemen op te lossen. In deze tijd van krapte op de bouwmarkt, eisen we bovendien dat er voldoende bouwcapaciteit voor Groningen wordt gereserveerd.
Ten slotte doen we een beroep op het kabinet: haal de hand van de knip en los het probleem snel op; net zo snel en royaal als de miljarden opbrengsten van de

Klik op onderstaande afbeelding om de advertentie te bekijken.

Beste landgenoten, mogen we even uw aandacht?

Vandaag precies negen jaar geleden beefde de aarde in en rond Huizinge, Groningen, met kracht 3.6 op de schaal van Richter. Bewoners waren letterlijk en figuurlijk geschokt. De beving was aanleiding voor het NMI, het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en de NAM om hun berekeningen te herzien: zwaardere bevingen waren niet onwaarschijnlijk. De veiligheid van bewoners kon niet meer worden gegarandeerd. In de jaren erna bleken steeds meer huizen – door de opeenstapeling van bevingen – steeds vaker schade te hebben. We spreken over een gebied met 150.000 woningen en 250.000 bewoners. In 2016 constateerden ingenieurs dat vrijwel geen enkel huis in de kern van het aardbevingengebied sterk genoeg was om een beving met kracht 5.0 te kunnen doorstaan. Dit gevoel, voortdurend in onveiligheid te leven, veroorzaakte bij velen angst en woede. Plotseling realiseerden huiseigenaren zich dat hun huis overkoopbaar was geworden. Bewoners die schade of schade leden en de vergoeding hiervoor steeds moesten bevochten, kregen gezondheidsklachten. Steeds meer instanties en politici begonnen in te zien dat hier sprake was van een 'ramp in slow-motion'. Minister president Mark Rutte bood excuses aan namens het kabinet en minister Eric Wiebes sprak van 'overheidsfalen van en-Nederlandse propriëties'. Uiteindelijk kon minister Eric Wiebes niet anders dan de gaskraan dicht laten draaien – wat, zoals het er nu uitziet, in 2023 of 2024 gaat gebeuren. De huidige situatie in Groningen is zeer complex. Daarom vragen wij om beleid dat knopen doorhaakt.

Het is nog niet gedaan
Maar nu de gaskraan dichtgaat, en de schadehandeling en versterking zijn ondergebracht bij het Rijk, komt toch alles goed, zult u zeggen? Niets is minder waar. Voor duizenden Groningers moet en kan er door het Rijk nog veel worden gedaan. Een beschrijving van de situatie waarin gedupeerden zich bevinden:

Risico en gevaar blijven
Alereerst wijzen we erop dat het risico van zwaardere bevingen – ook nu de gaswinning op termijn naar 0 gaat – niet is verdwenen. Deskundigen geven aan dat de kans kleiner is geworden en het wellicht langer gaat duren voordat te komt maar dat in principe een zware beving nog altijd dreigt. Dit maakt het in onze ogen onverminderd belangrijk dat zwakke huizen worden versterkt, én snel!
Daarnaast houden de wat lichtere bevingen aan en daar lijkt de komende vijf tot tien jaar geen verandering in te komen. Dat betekent dat veel huizen, vooral de meer kwetsbare, de komende jaren keer op keer schade zullen lijden. Kortom, de onveiligheid en de schade zullen minimaal de komende vijf tot tien jaar nog voortduren.

Wettelijk bewijsvermoeden brokkelt af
De schadehandeling is weliswaar in handen van het Rijk gekomen – wat op zichzelf een goede zaak is – maar in de praktijk zijn de burgers overgeleverd aan ingehuurde onafhankelijke zogenaamde 'deskundigen' die weinig verstand hebben van mijnbouw. Dit levert vaak grillige vergoedingspatronen op: je buren krijgen de schade wel vergoed maar jij niet. Het uitvoerende Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) vaardigt daarom richtlijnen uit om de deskundigen meer houvast te geven maar stelt deze richtlijnen uitkomsteloos voor, zonder overleg met maatschappelijke organisaties. Daarbij gaat het IMG creatief om met het wettelijk bewijsvermoeden dat tot doel had de rechten van bewoners te versterken en hen samenhangig tegemoet te komen. Het wettelijk bewijsvermoeden wordt niet consequent toegepast en ingeperkt door de richtlijnen van het IMG. Het aantal beroepszaken bij de bestuursrechter groeit. Het aantal bewoners dat – murw geworden – schade niet meer meldt, neemt echter eveneens toe.

Versterking komt niet op gang
Na 9 jaar is nog geen 8% van de huizen in de versterkingsoperatie versterkt. De aansturing is verschrikkelijk complex. Voor het versterken van een huis spelen de volgende partijen een rol: het ministerie van EZK (Vaststelling van veiligheid), het ministerie van BZK (de verantwoordelijke minister voor de uitvoering van de versterking), de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) (de organisatie die de versterking daadwerkelijk uitvoert, althans de regie voert), het ingenieursbureau dat uitkeert wat er nodig is, de gemeenten (zij maken de gemeenschappelijke versterkingsplannen en passen de versterking aan het betreffende huis daar in), de lokale versterkingssteams (zij coördineren de plannen op gemeentelijk niveau) en de aannemers, veelal gebundeld in een consortium (zij onderhandelen met de NCG en vaak ook met de bewoners over de daadwerkelijke versterking). Burgers en burgerbelangenorganisaties zoals de Groninger Bodem Beweging worden summier geïnformeerd en vooral genegeerd.

Mede door de complexe aanpak duurt de versterkingsoperatie veel te lang. Dit betekent ook dat een groot aantal mensen 10 tot 20 jaar moet wachten voor hun huis wordt versterkt. Duizenden bewoners weten niet wanneer ze aan beurtt zijn. Tot die tijd is creëren of hun huis veilig is en voor welke prijs ze het eventueel kunnen verkopen. Hierdoor verliezen mensen controle over hun leven.

Oplopende spanning bij en tussen bewoners
Veel bewoners worden psychisch zwaar belast (zo wijst ook continu onderzoek van Groninger Perspectief, Rijksuniversiteit Groningen, uit). Ze worden geconfronteerd met tal van keuzes waar financiële spanning op staat: Schade melden of niet? In bezwaar en beroep gaan bij schadevergoeding? Instemmen in groot onduidelijk of niet? Doorgaan met versterken of niet? Mee-investeren in een versterkt of nieuw huis of niet? Verkoopten voor of na versterking? In bezwaar en beroep gaan tegen het versterkingsbesluit? Daar partners het steeds sers moeten worden, worden relaties op de proef gesteld.

Woon je in het aardbevingengebied dan krijg je te maken met een reeks van personen en partijen die er voor zorgen dat je het probleem niet vergeet: schade-experts, zaakbegeleiders van het IMG, bezwaarscommissies met mogelijk ook een rechter in een beroepsprocedure, bewoningsbegeleiders van het NCG, een ingenieursbureau dat je huis opmeet en doortrekt, bouwkundigen en een projectleider van het NCG, externe bouwkundige- en juridische adviseurs en tenslotte de aannemers die schade komt herstellen of je huis komt versterken. En dan hebben we het nog niet over de buren of de bewoners in de straat waar je het mee eens moet worden wat betreft de uitvoering van de versterking.

Hierboven geven we een algemene feitelijke beschrijving van de situatie. Het is niet moeilijk voor te stellen dat de complexiteit van het proces dat mensen door moeten maken, in tal van concrete gevallen leidt tot spanningen bij mensen en spanningen tussen mensen. Obstakels in het proces leiden op hun beurt tot onrecht, willekeur en soms ongelijke behandeling. En als mensen struikelen in het proces, leidt dit tot vertraging en stress, veel stress en gezondheidsklachten. ...

Met deze tekst willen we één ding duidelijk maken: Groningers zijn geen slachtoffer van een natuurramp maar duizenden bewoners zijn tot slachtoffer gemaakt door een onverantwoorde gaswinning onder hun huizen en door een daaropvolgend falend overheidsbeleid dat nog steeds voortduurt. Het gaat hier om een probleem van mensen maar het wordt door het kabinet aangevloegen en uitgewerkt als een juridisch en technisch probleem van huizen. De afhandeling daarvan is ontzettend complex gemaakt en leidt tot jaren vertraging en verschrikkelijk veel organisatie- en uitvoeringskosten. Het lijkt erop dat beleidsmakers niet vanuit de mens kunnen denken. Het is 'gekend onrecht' en er kan iets aan worden gedaan! Wij willen niet meer en niet minder dan ons recht.

Wij eisen daarom ook dat de Groningers serieus worden genomen en dat er beter wordt geluisterd naar de organisaties die de belangen van hen op dit punt behartigen, zoals de Groninger Bodem Beweging. Stel de burger niet alleen op papier centraal, maar ook werkelijk. Wij eisen dat er minder wordt gerekend en meer wordt gedaan om de problemen op te lossen. Dat mensen nog tien tot vijftien jaar in onzekerheid zitten, is niet acceptabel. Wij eisen verder dat in deze tijd van krapte op de bouwmarkt, voldoende bouwcapaciteit voor Groningen wordt gereserveerd. Tenslotte doen we een beroep op het kabinet: stop met compliceren, haal de hand van de knip en los het probleem snel op: net zo snel en royaal als de miljarden opbrengsten van de gaswinning zijn uitgegeven.

Groninger Bodem Beweging - www.groninger-bodem-beweging.nl

Contact GBB

www.groninger-bodem-beweging.nl
contact@ Groninger-bodem-beweging.nl

GBB-leden kunnen ook telefonisch contact opnemen **op maandag** van 14:00 tot 16:00 en **op dinsdag** van 19.30 tot 21.30 op telefoonnummer **06 21 61 50 80**. Contact via mail heeft de voorkeur.

Voor individuele hulp en ondersteuning neem contact op met Stut-en-Steuin:
www.stutensteun.nl
welkom@stutensteun.nl
 050 211 2044

Aanmelden voor het GBB Bulletin of reageren kan via:
nieuws@ Groninger-bodem-beweging.nl

Copyright © Groninger Bodem Beweging, All rights reserved.
 Uitschrijven? Geef dit door aan: nieuws@ Groninger-bodem-beweging.nl

Drop Content Blocks Here